

INFORME ANUAL DE SEGUIMENTO

Grao en Historia da Arte

Curso Académico: 2015-2016

- Datos da universidade e do título obxecto do seguimento
- Cumprimento do proxecto establecido
- Plan de Melloras

<u>A) DATOS DA UNIVERSIDADE E DO TÍTULO</u>	
Denominación do título	Grao en Historia da Arte
Mencións/Especialidades	
Universidade responsable administrativa	Universidade de Santiago de Compostela
En caso de títulos interuniversitarios, universidade/s participante/s	
Centro responsable	Facultade de Xeografía e Historia
Centro/s onde se imparte	Facultade de Xeografía e Historia (Campus de Santiago)
Rama de coñecemento	Ciencias Sociais e Xurídicas
Número de créditos	240 créditos
Profesión regulada	Non
Modalidade de impartición	Presencial
Curso de implantación	2009/2010
Data acreditación ex ante (verificación)	10/06/2009
Data renovación acreditación	11/03/2015
Curso académico obxecto de seguimento	2015-2016

CUMPRIMENTO DO PROXECTO ESTABLECIDO			
Critérios	Nº	Evidencia / Indicador	Onde se atopa
1	E3	Análise do perfil real de ingreso/egreso	Actas ou informes
1,6	E4	Guías docentes das materias (competencias, actividades formativas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación, resultados de aprendizaxe)	http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/programas.html?plan=12734
1,3	E5	Actas do último curso da Comisión Académica/Comisión de Titulación/Comisión de Garantía de Calidade	http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/acordosxunta.html http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/acordoscomision.html
1,7	I1	Evolución do número de estudantes de novo ingreso por curso académico	2500974_P.Ind_2015-2016
			5075_INF.03_2015-2016
			2500974_INF.16_2015-2016
			2500974_INF.CIUG_2015-2016
1	I2	Evolución dos indicadores de mobilidade (Número e porcentaxe de estudantes que participan en programas de mobilidade sobre o total de estudantes matriculados)	2500974_P.Ind_2015-2016
			5075_INF.03_2015-2016
2	E6	Páxina web da universidade/centro/título (debe estar incluída como mínimo a información referida no apartado 1B)	http://www.usc.es http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/index.html http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/infotitulos.html
3	E7	Documentación do SGC (política e obxectivos de calidade, manual e procedementos)	http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/sgic.html
3	E8	Evidencias da implantación dos procedementos do SGC	http://www.usc.es/export9/sites/webinstitucional/en/centros/xeo/historia/descargas/Memoria_de_calidade_do_da_facultade_2014-15.pdf
3	E9	Plans de mellora derivados da implantación do SGC	http://www.usc.es/export9/sites/webinstitucional/en/centros/xeo/historia/descargas/Memoria_de_calidade_do_da_facultade_2014-15.pdf
3,7	E10	Análise das enquisas de satisfacción (%participación, resultados, evolución,...)	Actas ou informes
3,7	I3	Resultados das enquisas de satisfacción de todos os grupos de interese do título	2500974_P.Ind_2015-2016
			2500974_INF.04_2015-2016
			5075_INF.05_2015-2016
			2500974_INF.06_2015-2016

			2500974_INF.07_2015-2016
			2500974_INF.08_2015-2016
			2500974_INF.09_2015-2016
			5075_INF.10_2015-2016
			5075_INF.11_2015-2016
			2500974_INF.13_2015-2016
			2500974_INF.14_2015-2016
			5075_INF.21_2015-2016
3,7	I4	Resultados dos indicadores que integran o SGC	2500974_P.Ind_2015-2016
4	E11	Plan de Ordenación Docente: información sobre o profesorado (número, experiencia docente e investigadora, categoría, materias que imparte, área, etc)	2500974_E11_2015-2016
4	E12	Información sobre o persoal de apoio por Centro (número e cargo/posto desempeñado)	5075_E12_2015-2016
4	E13	Análise das enquisas de avaliación da docencia (% participación, resultados, evolución, ...)	Actas ou informes
4	I5	Porcentaxe de participación do profesorado do título en plans de formación da universidade e en actividades formativas específicas	5075_I5_I6_2015-2016
4	I6	Porcentaxe de participación do PAS do centro en plans de formación da universidade e en actividades formativas específicas	5075_I5_I6_2015-2016
4	I7	Resultados das enquisas de avaliación da docencia (%participación, resultados, evolución,...)	2500974_INF.13_2015-2016
4	I8	Porcentaxe de profesorado do título avaliado polo programa DOCENTIA ou similares	--
4	I9	Evolución dos indicadores de mobilidade (número e porcentaxe de profesores que participan en programas de mobilidade sobre o total de profesorado do título)	5075_I9_2015-2016
5	E14	Información sobre os recursos materiais directamente relacionados co título	http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/infraestructuras.html
5	E15	Información sobre servizos de orientación académica e programas de acollida	http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/infotitulos.html http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/horario_cursos.html http://www.usc.es/gl/servizos/oi/u/
5	E16	Listaxe dos centros/entidades para a realización de prácticas externas curriculares ou extracurriculares	http://www.usc.es/gl/centros/xeo/historia/pae.html http://www.usc.es/export9/sites/webinstitucional/en/centros/xeo/historia/descargas/1Convenios_Prxcticas_Externas_2016-17.pdf
5	I10	Distribución alumnado por centros de prácticas	http://www.usc.es/export9/sites/

			webinstitucional/en/centros/xeo/historia/descargas/Grao_en_Historia_da_Arte_1x_oportunidade_1.pdf http://www.usc.es/export9/sites/webinstitucional/en/centros/xeo/historia/descargas/Asignacixn_d_efinitiva_Grao_en_Historia_da_Arte_2015_16.pdf http://www.usc.es/export9/sites/webinstitucional/en/centros/xeo/historia/descargas/Grao_en_Historia_da_Arte_xsegunda_oportunidaex_15-16.pdf http://www.usc.es/export9/sites/webinstitucional/en/centros/xeo/historia/descargas/Asignacixn_d_efinitiva_Grao_en_Arte_x2x_oportunidadex.pdf
6	E17	Listaxe de traballos fin de grao/máster do último curso académico (título, titor e cualificación)	Enlace web ou PDF
6	E18	Informes das cualificacións de cada unha das materias do título	2500974_INF.15_2015-2016
7	E19	Análise dos resultados do título (incluídos indicadores inserción laboral e SIIU)	Enlace web ou PDF
6,7	I11	Indicadores de resultados: - Taxa de graduación - Taxa de abandono - Taxa de eficiencia - Taxa de rendemento - Taxa de éxito - Taxa de avaliación	2500974_P.Ind_2015-2016
			2500974_INF.17_2015-2016
			2500974_INF.18_2015-2016
			2500974_INF.19_2015-2016
7	I12	Relación da oferta/demanda das prazas de novo ingreso	2500974_P.Ind_2015-2016
			2500974_INF.CiUG_2015-2016
7	I13	Resultados de inserción laboral	2500974_EIL-SIIU_2015-2016

Criterios	Nº	Evidencia / Indicador	Onde se atopa
1	E3	Análise do perfil real de ingreso/egreso	Actas ou informes

O Grao de Historia da arte é unha titulación que se ofrece de forma exclusiva dentro do sistema universitario galego na Facultade de Xeografía e Historia da Universidade de Compostela, o que lle outorga a condición de titulación única no marco das insinanzas universitarias galegas.

Este feito é un dos motivos que pode explicar a demanda que levou a incrementar a oferta de prazas, de oitenta a cen, para cursar estes estudos (Datos de prazas ofertadas.- Curso 2009-2010.- 80; Curso 2010-2011.- 80; Curso 2011-2012.- 80; Curso 2012-13.- 80; Curso 2013-14.- 100; Curso 2014-15.- 100 e Curso 2015-16.- 100; Fonte.- IN01G-PC-05); o alto número de alumnos matriculados en todos os cursos, en constante crecemento desde que se implantaron os estudos (Datos de matrícula.- Curso 2009-2010.- 76; Curso 2010-2011.- 141; Curso 2011-2012.- 213; Curso 2012-13. 277; Curso 2013-14.- 344; Curso 2014-15.- 365 e Curso 2015-16.- 385; Fonte.- IN02G-PC-05).

Ao mesmo tempo que tamén pode explicar a taxa alcanzada na matrícula de novo ingreso, na que se observa o incremento constante de matriculados (Datos de matrícula de novo ingreso.- Curso 2009-2010.- 78; Curso 2010-2011.- 86; Curso 2011-2012.- 90; Curso 2012-13. 90; Curso 2013-14.- 105; Curso 2014-15.- 108 e Curso 2015-16.- 110; Fonte. IN03G-PC-05), que leva a unha matrícula de inicio de estudos similar, aínda que cunha pequena variación que remarca a estabilidade da demanda, á de cursos anteriores (Datos de matrícula de inicio dos estudos. Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- 81; Curso 2011-2012.- 81; Curso 2012-13.- 87; Curso 2013-14.- 99; Curso 2014-15.- 99 e Curso 2015-16.- 105. Fonte.- IN04G-PC-05), o que explica os cambios producidos na tasa de variación de matrícula de inicio de estudos, que éste ano presenta por primeira vez, desde a implantación dos estudos un valor negativo -0.94, o que se explica pola lixeira variación xa mencionada (Datos de variación de matrícula de inicio de estudos. Curso 2009-2010.- s/d; Curso 2010-2011.-14.08; Curso 2011-2012.- 0; Curso 2012-13.- 7.41; Curso 2013-14.- 13.79; Curso 2014-15.- 7.07 e Curso 2015-16.- -0.94; Fonte.- IN05G-PC-05).

Este mesmo principio de estabilidade é o que explica os valores derivados da Relación de estudantes preinscritos en 1ª opción matriculados por primeira vez sobre as prazas ofertadas, na que se denota o incremento constante da ratio, alcanzando neste curso os 90 estudantes (Datos de relación de estudantes preinscritos en 1ª opción matriculados por 1ª vez sobre as prazas ofertadas. Curso 2009-2010.- s/d; Curso 2010-2011.-68.75; Curso 2011-2012.- 63.75; Curso 2012-13.- 87.50; Curso 2013-14.- 87.00; Curso 2014-15.- 88.00 e Curso 2015-16.- 90.00; Fonte.- IN10G-PC-05). Situación que tamén se pon de manifesto nos datos derivados do

Porcentaxe de matriculados de inicio de estudos sobre prazas ofertadas, que alcanza neste curso os 105.00 (Datos de Porcentaxe de matriculados de inicio de estudos sobre prazas ofertadas Curso 2009-2010.- s/d; Curso 2010-2011.-101.25; Curso 2011-2012.- 101.25; Curso 2012-13.- 108.75; Curso 2013-14.- 99; Curso 2014-15.- 106.00 e Curso 2015-16.- 105.00; Fonte.- IN10G-PC-05).

Igualmente hai que ter en conta que o aumento na oferta de prazas da titulación non leva implícito un cambio nas condicións de acceso do alumnado, no que si se observa debido ao citado aumento un lixeiro descenso na nota media de ingreso mais baixa que cando o número de prazas era mais limitado, aínda que rebasa a puntuación de sete e parece que tende a unha certa estabilidade (Datos. Nota media de acceso por preinscripción.- Curso 2009-10.- s/d, Curso 2010-11.- 7.45; Curso 2011-12.- 7.59; Curso 2012-13.- 7.72; Curso 2013-14.- 7.40; Curso 2014-15.- 7.66 e Curso 2015-16.- 7.60. Fonte.- IN06G-PC-05), polo que en función da preinscripción mais das dúas terceiras partes dos estudantes acceden con nota igual o superior a seis (Datos. Porcentaxe de estudantes que acceden a titulación con puntuación igual ou superior a seis. Curso 2009-10.- s/d, Curso 2010-11.- 78.05; Curso 2011-12.- 71.95; Curso 2012-13.- 81.61; Curso 2013-14.- 78.79; Curso 2014-15.- 80.95 e Curso 2015-16.- 85.58. Fonte.- IN07G-PC-05).

Xunto con isto hai tamén que resaltar que a maioría de estudantes de esta titulación proceden da comunidade galega, xa que o porcentaxe de estudantes nacionais ou extranxeiros é reducido, aínda que existe unha fluctuación na taxa que explica o interese da titulación (Datos.- Porcentaxe de estudantes nacionais de fora de Galicia sobre matriculados.- Curso 2009-2010.-3.95; Curso 2010-2011.- 2.35; Curso 2011-2012.- 1.81; Curso 2012-13.- 1.81. Curso 2013-14.- 2.03; Curso 2014-15.- 3.01 e Curso 2015-16.- 2.08. Fonte IN09G-PC-05), tendencia que tamén se observa nos estudantes que participan dos programas de mobilidade, tanto nos recibidos no sistema galego (Datos.- Porcentaxe de estudantes recibidos pola USC de programas de mobilidade sobre un total de matriculados.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- 2.13; Curso 2011-2012.- 10.33; Curso 2012-13.- 5.42. Curso 2013-14.- 4.65; Curso 2014-15.- 6.03 e Curso 2015-16.- 4.42. Fonte IN18G-PC-08), como dos enviados fora, no que se observa, un incremento significativo do número de participantes (Datos.- Porcentaxe de estudantes enviados pola USC a programas de mobilidade sobre un total de matriculados.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- 0.71; Curso 2011-2012.- 1.41; Curso 2012-13.- 1.81; Curso 2013-14.- 3.49; Curso 2014-15.- 6.3 e Curso 2015-16.-5.45; Fonte.- IN17G-PC-08) aínda que onde é mais reducido o de estudantes estranxeiros que cursan a nosa titulación (Datos.- Porcentaxe de estudantes estranxeiros sobre matriculados.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- 0; Curso 2011-2012.- 0; Curso 2012-13.- 0.36. Curso 2013-14.- 0.29; Curso 2014-15.- 1.37 e Curso 2015-16.-1.56 Fonte.- IN08G-PC-05).

Polo que respecta aos egresados, trátase de alumnos que de forma maioritaria (mais dun 80%) ao longo dos seus estudos realizan prácticas en empresas e institucións (Datos.- Porcentaxe de estudantes egresados nun curso académico que ao longo dos seus estudos realizou prácticas en empresas ou institucións.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- 0; Curso 2011-2012.- 0; Curso 2012-13.- 91.67. Curso 2013-14.- 88.00; Curso 2014-15.- 82.00 e Curso 2015-16.- 84.91 Fonte.- IN22G-PC-09), dato que serve para explicar o alto nivel de eficacia dos titulados, por enriba dun 90%, aínda que cunha tendencia a baixa que nos vindeiros anos debe intentar corrixirse (Datos.- Eficacia dos titulados.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- s/d; Curso 2012-13.- 97.67. Curso 2013-14.- 95.01 e Curso 2014-15.- 92.64. Fonte.- IN39G-S01-PM-01), situación que concorda plenamente cos datos derivados da Taxa de éxito e da de eficacia, ambas por enriba dun 90% (Datos.- Taxa de éxito dos egresados.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- s/d; Curso 2012-13.- s/d. Curso 2013-14.- s/d e Curso 2014-15.- 95.87. Fonte.- IN50G-S01-PM-01; Datos.- Taxa de eficiencia (rendimento dos egresados).- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- s/d; Curso 2012-13.- s/d; Curso 2013-14.- s/d e Curso 2014-15.- 93.16. Fonte.- IN53G-S01-PM-01).

Critérios	Nº	Evidencia / Indicador	Onde se atopa
3,7	E10	Análise das enquisas de satisfacción (%participación, resultados, evolución,...)	Actas ou informes

Un dos indicativos da calidade dos estudos establecece a través das enquisas de satisfacción que fan todos os axentes implicados no plano de estudos. En relación con isto hai tamén que ter en conta que a Historia da Arte, como disciplina tende hacia a súa profesionalización, no que os profesionais cumpran un papel máis activo e dinámico, xa que coa súa actividade permiten dar resposta a moitas das actuais demandas da sociedade, sobre todo no campo do patrimonio cultural, no que o historiador da arte xoga un activo papel. Este dato pode explicar o feito de que a Taxa de eficacia da titulación supere a media da Universidade (85.70), acadando un 86.29 (Datos.- Taxa de éxito. Curso. 2009-10.- 82.16; Curso 2010-11.- 87.3; Curso 2011-12.- 84.45; Curso 2012-13.- 91.52; Curso 2013-14.- 89.92; Curso 2014-15.- 87.89 e Curso 2015-16.- 86.29 Fonte.- ING35-S01-PM-01)

Boa proba do interese por estes estudos, para a súa inserción laboral, é o alto interese dos estudantes cos programas de prácticas externas (Datos. Satisfacción dos estudantes cos programas de prácticas externas.- Curso 2009-10.- s/d; Curso 2010-11.- s/d; Curso 2011-12.- s/d; Curso 2012-13.- 4.43; Curso.- 2013-14.- 3.96; 2014-15.- 2.67 e Curso 2015-16. 3.79. Fonte.- IN19G- PC-09), no que se inverte a tendencia a baixa que se observaba nos últimos cursos. Este mesma evolución positiva observase tamén nos datos derivados da Satisfacción dos titores académicos co programa (Datos. Satisfacción dos titores académicos cos programas de prácticas externas.- Curso 2009-10.- s/d; Curso 2010-11.- s/d; Curso 2011-12.- s/d; Curso 2012-13.- s/d; Curso.- 2013-14.- s/d; 2014-15.- 4.4 e Curso 2015-16.- 4.55; Fonte.- IN21G- PC-09), e que se ratifica na enquisa dos titores externos, que todos respontan, acadando en todos os ítems, una elevada puntuación que sobrepasa o 80%.

(http://www.usc.es/export9/sites/webinstitucional/en/centros/xeoehistoria/descargas/Resultados_curso_2015_16.pdf.)

O que si está claro, e que aínda que hai que facer un seguimento preciso para evitar a tendencia á baixa, que as estadísticas parecen indicar, que o grao de satisfacción de esta titulación é significativo, tal e como se observa na taxa de éxito e no escaso número de estudantes que integran a tasa de abandono no primeiro dos cursos, que non chegan a un 20% (Datos.- Taxa de abandono durante o primeiro curso (Grao). - Curso 2009-10.- s/d; Curso 2010-11.- s/d; Curso 2011-12.- s/d; Curso 2012-13.- 12.99; Curso.- 2013-14.- 16.05; 2014-15.- 8.33 e Curso 2015-16.- 17.20; Fonte.- IN40G- S01-PM-01)

Criterios	Nº	Evidencia / Indicador	Onde se atopa
4	E13	Análise das enquisas de avaliación da docencia (% participación, resultados, evolución, ...)	Actas ou informes

Esta titulación baséase nun sistema de créditos ECTS, no que o alumno para terminar os estudos debe de acadar un total de 240, divididos en catro anos; anos nos que pode realizar os seus estudos a tempo completo ou parcial. Polo tanto se trata dun sistema de ensino que ten un dos seus puntos fortes na presencialidade da docencia, na que a ratio de alumno/profesor vaise elevando, de xeito progresivo, debido o incremento no número de prazas ofertadas (Datos.- Ratio de estudantes por profesor a tempo completo. Curso 2009-2010.- s/d; Curso 2010-2011.- 6.91; Curso 2011-2012.- 7.89; Curso 2012-13. 8.66; Curso 2013-14.- 9.30; Curso 2014-15.- 10.14 e Curso 20185-16.- 10.69; Fonte. IN30G-PS-01), o que supón unha media de alumnos por grupo de teoría significativa (Datos.- Media de alumnos por grupos de teoría. Curso 2009-2010.- s/d; Curso 2010-2011.- 72.35; Curso 2011-2012.- 75.62. Curso 2012-13. 60.67; Curso 2013-14.- 58.00; Curso 2014-2015. 60.85 e Curso 2015-16.- 63.93; Fonte. IN31G-PS-01), que sen embargo baixa lixeramente debido o carácter dos grupos de docencia interactiva, mais reducidos de alumnos pola maior interacción entre os alumnos e o docente (Datos. Media de alumnos por grupos de práctica. Curso 2009-2010.- s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- 44.76; Curso 2012-13.- 31; Curso 2013-14.- 33.72; Curso 2014-15.- 33.52 e Curso 2015-16.- 30.51; Fonte. IN32G-PS-01), co fin de mellorar a calidade da insinanza.

Igualmente outro indicativo a consederar é o que se amosa na lixeira evolución positiva de satisfacción do alumnado coa docencia recibida, no que neste curso consiguíuse invertir á tendencia a baixa que se estaba a experimentar nos últimos cursos (Datos.- Satisfacción do alumnado coa docencia recibida.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- 3.81; Curso 2012-13.- 3.78. Curso 2013-14.- 3.73; Curso 2014-15.- 3.85 e Curso 2015-16.- 3.89; Fonte.- IN46G-S01-PM-01), tendencia que non se resolve de igual xeito, en canto ao porcentaxe de resposta dos alumnos (Datos.- Taxa de resposta na enquisa de satisfacción do alumnado coa docencia recibida.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- 38.64; Curso 2012-13.- 45.45; Curso 2013-14.- 36.43; Curso 2014-15.- 36.32 e Curso 2015-16.- 34.32; Fonte.- IN48G-PM-02), e no persoal docente, no que presenta a mesma predisposición á baixa (Datos.- Satisfacción do profesorado coa docencia impartida.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- s/d; Curso 2012-13.- s/d; Curso 2013-14.- 3.87; Curso 2014-15.- 3.71 e Curso 2015-16.- 3.70; Fonte.- IN47G-S01-PM-01), que debe de ser corrixida en sucesivos cursos para evitar que continue na mesma tendencia.

Do mesmo xeito, esta evolución da tónica está presente na satisfacción dos estudantes cos programas de mobilidade (Datos.- Satisfacción dos estudantes saíntes cos programas de mobilidade.- Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- s/d; Curso 2012-13.- s/d; Curso 2013-14.- s/d; Curso 2014-15.- 3.61 e Curso 2015-16.- s/d;

Fonte.- IN15G-PC-08) e na satisfacción xeral dos egresados coa titulación (Datos.- Grao de satisfacción xeral dos egresados coa titulación. Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- s/d; Curso 2012-13.-3.66; Curso 2013-14.- s/d; Curso 2014-15.- 3.12 e Curso 2015-16.- 3.76; Fonte.- IN42G-S01-PM-01) tendencia que se repite, asemesmo, na satisfacción dos egresados cos servizos, o que fai deste dato, un elemento repensar para tratar de invertir para vindeiros cursos (Datos.- Grao de satisfacción dos egresados cos servizos. Curso 2009-2010.-s/d; Curso 2010-2011.- s/d; Curso 2011-2012.- s/d; Curso 2012-13.-3.55; Curso 2013-14.- s/d; Curso 2014-15.- 3.5 e Curso 2015-16.- 3.25; Fonte.- IN33G-PS-03).

Critérios	Nº	Evidencia / Indicador	Onde se atopa
7	E19	Análise dos resultados do título (incluídos indicadores inserción laboral e SIIU)	Enlace web ou PDF

A implantación do título de xeito gradual e progresivo, levou a un cambio nos aspectos de ensinanza-aprendizaxe que fan que tanto o profesor e como os alumnos, convértanse nunha parte activa, o que conleva que as previsións que se realizaron para a Memoria do mesmo, na que se indicaba que a Taxa de eficacia da titulación roldaría aproximadamente un 90% , previsión teórica, está moi próxima a súa consecución, cun item situado por encima da media da Universidade (85.70), alcanzando un 86.29 (Datos.- Taxa de éxito. Fonte.- ING35-S01-PM-01), polo que todos os cursos (Datos.- Taxa de éxito. Curso. 2009-10.- 82.16; Curso 2010-11.- 87.3; Curso 2011-12.- 84.45; Curso 2012-13.- 91.52; Curso 2013-14.- 89.92; Curso 2014-15.- 87.89 e Curso 2015-16.- 86.29 Fonte.- ING35-S01-PM-01) se superan as previsión recollidas na Memoria da Titulación. (Fonte.- http://www.usc.es/export/sites/default/gl/gobierno/vrcalidadade/descargas/grao2012/Taxa_xxit_o.pdf), ao estar por enriba a tasa dun 82.00, en todos os anos e deberse a súa fluctuación probablemente polo incremento do número de alumnos repetidores e o aumento do número de matrícula.

Esta visión positiva non impide que se produxeran altibaixos na taxa, que fan que fluctúe, movemento que se cree que pode estar vinculado ao incremento do número de alumnos repetidores e o aumento do número de matrícula

Así mesmo, outro dos indicadores que se empregan para esta avaliación, o da taxa de rendemento do título (porcentaxe de créditos que superaron os alumnos dos que se matricularon nun determinado ano académico), experimentou unha evolución positiva moi similar á anterior (Datos. Taxa de rendemento.- Curso 2009-10.- s/D; Curso 2010-11. 77.14; Curso 2011-12.- 76.11; Curso 2012-13.- 84.56; Curso 2013-14.- 79.24; Curso 2014-15. 76.43 e Curso 2015-16. 76.65; Fonte.- ING34-S01-PM-01). Este movemento descendente explicárase polos mesmos motivos que no caso anterior.

Sen dúbida estes resultados conseguíronse, en boa medida, polo compromiso levado a cabo tanto polos profesores como polos alumnos, compromiso que debe de seguir mantendo e ata incrementarse para conseguir que mellorar os anteriores resultados.

Boa proba deste compromiso son os datos dos Traballos Fin de Grao, no que se manifestan as capacidades e competencias adquiridas polo alumno ao longo do seu período de formación. Así, os TFG presentados no curso 2015-16, un total de 54, dos que o 96% conseguiron un resultado positivo (3.8% Nota igual o inferior a 6 e un 88% igual ou superior 8), polo que trátase

de resultados altamente positivos (Fonte.- <http://Informe> de TFG. Curso 2015-16.pdf) o que confirma as cualificacións positivas das diferentes materias do título nos que a taxa de avaliación das diferentes materias que se atopa cerca do 90%. (Datos. Taxa de Avaliación. Curso 2009-10.- s/d; Curso 2010-11. 88.36; Curso 2011-12.- 90.12; Curso 2012-13.- 92.40; Curso 2013-14.- 88.12; Curso 2014-15. 86.96 e Curso 2015-16. 88.83; Fonte.- ING36-S01-PM-01)

Boas prácticas.-

1. Información pública e accesible do título na web, con actualización periódica e apartado de novas.
2. Establecemento dun límite na oferta de prazas.
3. Fomentar o compromiso dos alumnos e profesores co sistema de ensinanza-aprendizaxe.
4. Reunións de presentación cos alumnos do Grao, fixados no horario oficial e diseño dun folleto de presentación da titulación que está disponible na web.
5. Implantación do sistema de titorías en grupos reducidos, tal e como figura no horario oficial dos alumnos.
6. Racionalización dos horarios para propiciar a continuidade entre as horas presenciais do alumnado.
7. Estímulo á elaboración de Guías docentes das materias nas que se expliquen e clarifiquen os obxectivos de cada materia, a programación, metodoloxía e os criterios de avaliación aos que o profesor axústase.
8. Reunións de coordinación entre os responsables da titulacións cos profesores implicados na docencia e entre os diferentes departamentos e profesorado para a aprobación das diferentes programacións.
9. Seguimento do título por parte da Comisión da titulación y de Comisión de calidade do centro.
10. Participación nos programas de captación de alumnos de secundaria (Programa A Ponte)
11. Participación no programa de alumnos titores.
12. Fomento da actividade de prácticas de campo coordinadas entre varios profesores da titulación

Cristerios	Nº	Evidencia / Indicador	Onde se atopa
6	E17	Listaxe de traballos fin de grao/máster do último curso académico (título, titor e cualificación)	Enlace web ou PDF

Alumno/a	Materia	Calificacion	Director/Codirector	Titor/Cotitor
López Piñeiro Óscar	A capela maior da catedral de Lugo: unha nova visión das súas pinturas murais tras a restauración	Sobresaliente (9.00)	[FERNANDEZ CASTIÑEIRAS, ENRIQUE]	
Bouzas Martul Irene	A arte do ben morrer. Unha aproximación iconográfica ao libro de Carlos Bundeto	Aprobado (6.00)	[Monterroso Montero, Juan M]	
Rodríguez Rodríguez Sheyla	Os golfinhos de Dioniso: Danza e Iconografía	Sobresaliente (10.00)	[DIEZ PLATAS, MARIA DE FATIMA]	
Ogando González Cristina	Museos e Redes Sociais	Notable (7.00)	[Monterroso Montero, Juan M]	
Cea Lago Victor	Cut up. Corpo fragmentado e identidade surreal. Cara a Georges Bataille, surrealismo e derivas peza, corpo, experiencia	Sobresaliente (9.00)		[LOPEZ SILVESTRE, FEDERICO ANTONIO]
Serrano Fernández María	Joseph Kosuth e os xogos da linguaxe	Sobresaliente (9.00)		[LOPEZ SILVESTRE, FEDERICO ANTONIO]
Fernández Piñeiro Raquel	A idea do poder, propaganda e manipulación da arte a través do retrato do emperador Carlos V dacabalo, en Mühlberg	Sobresaliente (9.00)		[ROSENDE VALDES, ANDRES ANTONIO]
Haz Picallo Iria María	Santuario da Virxe da Barca	Sobresaliente (10.00)		[FERNANDEZ RODRIGUEZ, BEGOÑA]
Martínez Martínez Ainhoa	Pintura gótica na península na segunda metade do século XV. Fernando Gallego e a pintura flamenca	Notable (8.50)		[SICART GIMENEZ, ANGEL ANDRES]
Losada García Cristina	Virtutem forma decorat: unha aproximación à imaxe da muller na sociedade do renacemento	Sobresaliente (10.00)		[ROSENDE VALDES, ANDRES ANTONIO]
Quintillán Macías Cristina	Frida Kahlo, unha peculiar muller no mundo da arte	Sobresaliente (10.00)		[GARCIA IGLESIAS, JOSE MANUEL]
Regueiro Noya Iris	O David de Miguel Angel: biografía artística dun mito plástico	Matrícula de Honra (10.00)		[ROSENDE VALDES, ANDRES ANTONIO]

Alumno/a	Materia	Calificación	Director/Codirector	Titor/Cotitor
Arufe Jáudenes Sara	Ricardo de Orueta: O heroe esquecido do patrimonio español	Matrícula de Honra (10.00)		[FERNANDEZ RODRIGUEZ, BEGOÑA]
Piñeiro Díaz Xaime Iago	O estudo dos conceptos fundamentais da arte grega, a súa definición e a súa transmisión a través das fontes e os escritos artísticos	Sobresaliente (9.00)		[DIEZ PLATAS, MARIA DE FATIMA]
Alcalá-Galiano Pareja Luis	Arte e Literatura no Romanticismo: unha aproximación	Matrícula de Honra (10.00)		[SANCHEZ AMEIJERAS, M ^a DEL ROCIO]
Gándara Feijoo Javier	Iconografía musical en San Martín Pinario	Sobresaliente (9.00)		[VILLANUEVA ABELAIRAS, CARLOS]
González Soto Lucía	O Mestre Mateo e a súa impronta en Compostela	Notable (8.00)		[CENDON FERNANDEZ, MARTA]
Montes Blanco Daniel	Luz e Vidreira: o reflexo do poder áulico na catedral de León	Sobresaliente (9.50)		[CHAO CASTRO, DAVID]
Otero Garea Fátima	Os calendarios nos libros de horas	Sobresaliente (10.00)		[SANCHEZ AMEIJERAS, M ^a DEL ROCIO]
Rodríguez Caramés Santiago	A tradición é a eternidade: reflexións do rexionalismo crítico cara a unha arquitectura galega na contemporaneidade (1976-2000)	Matrícula de Honra (10.00)		[CHAO CASTRO, DAVID]
Fernández Carballo Lua	O estudo da fotografía de Henri Cartier-Bresson (anos 30 ata mediados dos anos 50)	Sobresaliente (9.00)		[RODRIGUEZ GONZALEZ, MIGUEL ANXO]
Alcalde Souto Guillermo	A transmedialidad nos videoxogos e a súa evolución	Notable (7.00)		[Nogueira Otero, Xose]
Pastoriza Barros Xisela	O drama no cine da hipermodernidad	Sobresaliente (9.00)		[Nogueira Otero, Xose]
Picos Tizón Rubén	Cine e videoxogos de terror: ¿diferente linguaxe, mesmo resultado?	Notable (7.50)		[Nogueira Otero, Xose]
Reboredo Blanco Verónica	Dúas fotografías españolas contemporáneas na década dos oitenta. Cristina García Rodero e Ouka Leele	Sobresaliente (9.50)		[Nogueira Otero, Xose]
Casal Valencia Sonia	Pintar o cotián: a natureza morta como vanitas	Sobresaliente (10.00)		[Monterroso Montero, Juan M]
Castro Calviño Leticia	Mostrar para ensinar, didáctica arredor do Dolmen de Cabaleiros	Sobresaliente (9.00)		[Monterroso Montero, Juan M]
Fernández Vidal	Altares ilustrados, retablos e	Aprobado (6.00)		[Monterroso Montero, Juan M]

Alumno/a	Materia	Calificación	Director/Codirector	Titor/Cotitor
Claudia	escultura relixiosa en Ferrol			M]
Ferreirós Miranda Alba	Ensinar para progresar. A achega indiana á arquitectura indiana escolar no Norte da provincia de Lugo	Sobresaliente (9.50)		[Monterroso Montero, Juan M]
González Ferro Virginia	A achega da arte á evolución do vestido	Sobresaliente (9.00)		[Monterroso Montero, Juan M]
Lareo Romero Ricardo	A Rocha Branca de Padrón, luxo e raíña dunha fortaleza medieval	Aprobado (6.50)		[VAZQUEZ CASTRO, JULIO]
López Suárez María	A estatuaría funeraria barroca romana	Sobresaliente (9.50)		[Monterroso Montero, Juan M]
Romero Fernández Alicia	Entre olas: arte e neofeminismo	Notable (8.00)		[Monterroso Montero, Juan M]
Sobreira Fariña Nerea	Urbanismo utópico (1880-1939): imaxes e soños	Sobresaliente (10.00)		[VIGO TRASANCOS, ALFREDO MANUEL]
Barreras Rodríguez Laura María	O valor das flores. Patrimonio e Identidade reconstruído a través do Mercado das Flores en Varsovia	Sobresaliente (9.50)		[Monterroso Montero, Juan M]
Pérez Terlera Alejandra	Memoria e identidade visual de Ou Berdés: unha aproximación mediante a fotografía	Sobresaliente (10.00)		[Monterroso Montero, Juan M]
Varela Pérez Anxo	Constructivismo ruso: a evolución cara á rutura do proceso creativo	Sobresaliente (10.00)		[Monterroso Montero, Juan M]
Castro Mosquera Tatiana	O reflexo da Historia da Arte no cine de animación	Sobresaliente (9.00)		[Nogueira Otero, Xose]
Díaz Méndez Mario	O cinema distópico: un achegamento á evolución do subxénero	Non Presentado (.00)		[FOLGAR DE LA CALLE, JOSE MARÍA]
Fernández Martínez Paloma	Entre lodos e pantanos: as comparacións entre a Illa mínima de Alberto Rodríguez e True detective	Notable (8.50)		[Nogueira Otero, Xose]
Quintela Rivadulla Vanesa	A memoria fílmica dos barrios xentificados. O caso barcelonés a través do documental catalán	Notable (8.50)		[Nogueira Otero, Xose]
Areal Herves Marta	O Pop Art inglés exemplificado a través da obra de Richard Hamilton	Sobresaliente (10.00)		[GARRIDO MORENO, ANTONIO]
Gómez Cabrera Claudia	Eugenio Granell. Análise da súa obra plástica en Porto Rico	Sobresaliente (10.00)		[GARRIDO MORENO, ANTONIO]

Alumno/a	Materia	Calificacion	Director/Codirector	Titor/Cotitor
Martinez Lemos Alejandra	Net Art: a gran telaraña	Notable (8.50)		[GARRIDO MORENO, ANTONIO]
Priegue Chao Ana	O surrealismo e o mundo animal	Notable (7.00)		[GARRIDO MORENO, ANTONIO]
Salgado Quinteiro Sara	Francis Bacon e o corpo abxecto	Notable (8.00)		[RODRIGUEZ GONZALEZ, MIGUEL ANXO]
Iglesias López Silvia	A muralla romana de Lugo: de elemento defensivo a ben cultural	Sobresaliente (9.00)		[FERNANDEZ RODRIGUEZ, BEGOÑA]
Alonso González Dámaso	O polígono de Coia, ou como resolver un urbanismo	Sobresaliente (9.50)		[LOPEZ SILVESTRE, FEDERICO ANTONIO]
Alvite Prado Esmeralda	Iconografía do Arcanxo San Miguel no románico galego	Notable (8.00)		[FRAGA SAMPEDRO, MARIA DOLORES]
Fojo Aira María Ruth	Patrimonio mural románico: o exemplo catalano-aragonés	Sobresaliente (9.20)		[BARRAL RIVADULLA, Ma DOLORES]
Núñez Rodríguez Noris	O episodio do adulterio de Venus e Marte nas ilustracións das Metamorfosis de Ovidio do século XV ao século XIX	Sobresaliente (9.20)		[DIEZ PLATAS, MARIA DE FATIMA]
Pérez Gómez Sara	Un estudo iconográfico das representacións relacionadas con Ceres e Prosepina nas edicións ilustradas das Metamorfoses de Ovidio entre os séculos XV e XIX	Non Presentado (.00)		[DIEZ PLATAS, MARIA DE FATIMA]
Serrano Sastre Carla	A Nada en Occidente. Mark Tobey e o expresionismo Abstracto	Sobresaliente (9.00)		[LOPEZ SILVESTRE, FEDERICO ANTONIO]
Novo Pérez Manuel	Dimensións artísticas e sociais da música Negra no contexto norteamericano	Notable (8.00)		[GARBAYO MONTABES, FRANCISCO JAVIER]
López Barga Mateo	Distopía unha visión a través da triloxía fundacional (nós, un mundo feliz, 1984) e as súas adaptacións	Notable (8.50)		[Nogueira Otero, Xose]

ACCIÓN: AM-1

Sistema de xestión Facultade de Xeografía e Historia

Finalización do proceso previsto 29 Decembro 2017

Tipo Acción de mellora

Orixe da acción Informe de Seguimento

Responsable Francisco Ramón Durán Villa

Responsables do seguimento Comisión de Calidade do Centro

Análise da(s) causa(s) Aseos da primeira planta en situación obsoleta.

Descrición da proposta Tal como se fixo nos aseos do resto do edificio, é necesario que se faga a renovación dos aseos da primeira planta e a súa adaptación para persoas con discapacidade.

En construción

ACCIÓN: AM-2

Sistema de xestión Facultade de Xeografía e Historia

Finalización do proceso previsto 3 Abril 2017

Tipo Acción de mellora

Orixe da acción Informe de Seguimento

Responsable Francisco Ramón Durán Villa

Responsables do seguimento Comisión de Calidade do Centro

Análise da(s) causa(s) Mal estado de conservacións dos espazos comúns.

Descrición da proposta Pintura e acondicionamento de espazos comuns.

En construción

ACCIÓN: AM-3

Sistema de xestión Facultade de Xeografía e Historia

Finalización do proceso previsto 30 Novembro 2017

Tipo Acción de mellora

Orixe da acción Informe de Seguimento

Responsable Francisco Ramón Durán Villa

Responsables do seguimento Comisión de Calidade do Centro

Análise da(s) causa(s) Requisito requerido por el SGIC.

Descrición da proposta O SIGC contempla a necesidade de elaborar un plan estratéxico para as titulacións do centro. Esta acción de mellora ven derivada dos informes de seguimento do curso 2014-2015.

En construción

ACCIÓN: AM-4

Sistema de xestión Facultade de Xeografía e Historia

Finalización do proceso previsto 31 Xullo 2017

Tipo Acción de mellora

Orixe da acción Informe de Seguimento

Responsable Francisco Ramón Durán Villa

Responsables do seguimento Comisión de Calidade do Centro

Análise da(s) causa(s) Nos primeiros anos de implantación dos graos as comisión tiveron un papel relevante que, co paso do tempo, tendeu a súa desactivación.

Descrición da proposta Impulsar a reactivación das comisións de grao.

En construción

ACCIÓN: AM-5

Sistema de xestión Facultade de Xeografía e Historia

Finalización do proceso previsto 31 Xullo 2017

Tipo Acción de mellora

Orixe da acción Informe de Seguimento

Responsable Francisco Ramón Durán Villa

Responsables do seguimento Comisión de Calidade do Centro

Análise da(s) causa(s) Mal estado de conservación do acceso traseiro do edificio.

Descrición da proposta Esta previsto o acondicionamento do acceso traseiro do edificio, tanto para vehículos de servizo como para persoas, nivelando a superficie.

En construción

ACCIÓN: AM-6

Sistema de xestión Facultade de Xeografía e Historia

Finalización do proceso previsto 31 Xullo 2017

Tipo Acción de mellora

Orixe da acción Informe de Seguimento

Responsable Francisco Ramón Durán Villa

Responsables do seguimento Comisión de Calidade do Centro

Análise da(s) causa(s) Tense observado a necesidade de que o alumnado dos títulos impartidos no centro teñan unha formación complementaria en sistemas de información e manexo de bases de datos bibliográficas.

Descrición da proposta Impulsar a participación do alumnado nos cursos que se desenvolven na biblioteca do centro.

En construción

ACTA DA COMISIÓN DO SISTEMA DE GARANTÍA INTERNA DE CALIDADE DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA CELEBRADA O DÍA 17 DE SETEMBRO ÁS 10 HORAS EN SEGUNDA CONVOCATORIA, NA SALA DE PROFESORES DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA

Orde do día:

1. Aprobación, se procede, da acta da reunión anterior.
2. Informe do Sr. Decano.
3. Proposta e aprobación, se procede, dos Tribunais de TFG do curso 2015/16
4. Proposta e aprobación, se procede, das datas de defensa de TFG
5. Proposta e aprobación, se procede, das matrículas de honra, curso 2015/16
6. Asuntos urxentes e de trámite
7. Rogos e preguntas

Asistentes: Juan M. Monterroso (decano); José M. Andrade (Secretario); Francisco Durán Villa; Enrique Fernández Castiñeiras; Lourenzo Fernández Prieto; Domingo González Lopo; Mar Llinares; Begoña Fernández; Pedro López Barja

Desculpa: Ramón Blanco Chao

1.- Aprobación, se procede, da acta da reunión anterior

Apróbase, por asentimento, a acta da reunión celebrada o día 30 de Xuño de 2015.

2.- Informe do Sr. Decano

A guía de seguimento anual de títulos hai que tela rematada antes do vindeiro 23 de novembro. Irase traballando nela.

Hai que adaptar o regulamento interno da Facultade aos estatutos da USC. Irase facendo un borrador que se presentará á Permanente antes de remitilo á Asesoría Xurídica da Universidade.

Derivado das obrigas contraídas polo SIGCC tense que elaborar o plan estratéxico do centro mailo plan plurianual.

Respeto a temas futuribles como as dobres titulacións (sinaladamente para o caso de Xeografía) ou a redución dos graos a tres anos, o decano pide que se vaia madurando como se poden facer comisións, curtas e operativas, por cadansúa titulación.

Vense de dar un cambio no modelo de informe de seguimento anual tanto para os graos como para os masteres

Os datos de matrícula, a día dez de setembro, son os seguintes:

Graos:

Historia: 108 (pechada xa en Xullo); Historia da Arte: 93 (a piques de pechar); Xeografía: 16

Masteres: Arqueoloxía: 19; Estudos Medievais: 15; Contemporánea: 17; Moderna: 9; Xestión Patrimonio Cultural: 30 (xa pechada); Xeografía: 3

O profesor López Barja pregunta pola posible fusión de departamentos. A resposta do Decano é que un asunto que depende, en exclusiva, dos propios departamentos.

3.- Proposta e aprobación, se procede, dos Tribunais de TFG do curso 2015/16

O decano expón, de entrada, os criterios seguidos para facer esta proposta. A maior parte deles son os mesmos empregados no ano anterior (profesores con menos TFG dirixidos, polo menos un profesor da área temática..) Tódolos profesores que non figuran como titulares nestes tribunais, pasan a integrar unha lista única de suplentes, na que a orde está feita en función do número de traballos dirixidos.

O decano pide que conste en acta que, en caso de estancia fora da USC ou permiso concedido a un profesor nomeado para formar parte dun tribunal de TFG, será o profesor a quen o departamento correspondente lle encargue a substitución do profesor ausente, o encargado de asumir tódalas funcións docentes no tribunal.

Pásanse á revisión ás listaxes propostas que, con un matiz nos tribunais de Xeografía e outro no de Historia, quedan aprobados por asentimento. Quedando do seguinte xeito (anexo I)

4.- Proposta e aprobación, se procede, das datas de defensa de TFG

Para as tres oportunidades a desenvolver durante o presente ano propóñense as seguintes datas:

Febreiro: 10, 11 e 12

Xuño: 27, 28, 29 e 30

Xullo: 27, 28 e 29

Apróbanse por asentimento.

Hai un breve intercambio de opinións no que participan os profesores Fernández Prieto, Fernández Castiñeiras mailo Sr Decano sobre si, cara a un futuro, cabería repensar poñer a segunda oportunidade a finais de Xullo.

5.- Proposta e aprobación, se procede, das matrículas de honra, curso 2015/16

Lémbrese que só se teñen en conta cualificacións por enriba do 9,0. En caso de igual nota no TFG pondérase a cualificación ca do expediente do grao. Por último, non se teñen en conta os traballos defendidos na segunda oportunidade.

Tendo en conta estos criterios a proposta e a seguinte:

Grao en Historia da Arte (3 MH posibles): Zalvide Rodríguez, Carmen ,Tuimil Fernández. Cristina, Alcaina Román, Lucía

Grao en Historia (4 MH posibles):González Martínez, Ánxela, Fernández Fernández, Ana, Villamarín Toimil, Adrián, Varela Rodríguez, Fernando

Grao en Xeografía (1 MH posible):

Ningún estudante cumpliu os requisitos.

Facultade de Xeografía e Historia.

Praza da Universidade, 1.
15782. Santiago de Compostela

6.- Asuntos urxentes e de trámite

Non hai

7.- Rogos e preguntas

Non hai

Sendo ás 10,50 e non habendo outros temas a tratar, remata a sesión de todo o que, como Secretario, dou fe

José Miguel Andrade Cernadas
Secretario

Juan M. Monterroso Montero
Decano

ACTA DA COMISIÓN DO SISTEMA DE GARANTÍA INTERNA DE CALIDADE DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA CELEBRADA O 23 DE NOVEMBRO DE 2015 ÁS 10,00 EN SEGUNDA CONVOCATORIA, NA SALA DE PROFESORES DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA.

Orde do día:

1. Aprobación, se procede, da acta anterior.
2. Informe do Sr. decano
3. Análise sobre os indicadores das titulacións do centro.
4. Proposta e aprobación, se procede, das accións de mellora vinculadas ao informe de seguimento das titulacións do centro.
5. Asuntos urxentes e de trámite
6. Rogos e preguntas

Asistentes: Juan M. Monterroso Montero (Decano), José M. Andrade Cernadas (Secretario). Profesores: Francisco Durán Villa, Enrique Fernández Castiñeiras, Lourenzo Fernández Prieto, Ramón Blanco Chao, Begoña Fernández Rodríguez, Pedro López Barja de Quiroga

Persoal de Administración e Servizos: Teresa Vázquez Barbazán

Desculpan: Domingo González Lopo,

1.- Aprobación se procede, da acta anterior

Apróbase, por asentimento, a acta da reunión celebrada o pasado día 17 de Setembro

2.- Informe do Sr. Decano

Modificouse o regulamento da concesión dos premios extraordinarios de Doutoramento, agora elaborados pola EDI.

O decano quere deixar constancia do agradecemento aos coordinadores dos Graos e dos Mestrados polo traballo desenvolvido para a elaboración dos Informes de Seguimento.

Finalmente, infórmase de que se está en pleno proceso de elaboración do regulamento de réxime interno do centro.

3.- Análise sobre os indicadores das titulacións do centro

De cada Grao e Mestrado faise unha lectura e, nalgúns casos, debate sobre os principais indicadores dos títulos. É de sinalar o debate xurdido a propósito do concepto de confidencialidade e transparencia en relación coas actas das Comisións Permanentes e de Calidade ou dos TFG defendidas ao longo do Curso.

Apróbanse os indicadores de cadanseu título (ver acta da Comisión Permanente deste mesmo día)

4.- Proposta e aprobación, se procede, das accións de mellora vinculadas ao informe de seguimento das titulacións do centro

Faise lectura e, nalgúns casos, hai debate e reflexión, sobre as diferentes accións de mellora dos distintos títulos. Todas elas son aprobadas pola Comisión (ver acta da comisión permanente deste mesmo día)

5.- Asuntos urxentes e de trámite

Non hai

6.- Rogos e preguntas

O Profesor Fernández Prieto quere saber as razóns polas que un estudante da USC non pode, simultaneamente, estar a facer un Mestrado e o Doutoramento. Esta incompatibilidade está a causar, segundo o seu entender, un notable prexuízo á Universidade tanto académica como economicamente.

O decano comprométese a comentalo no Colexio de Decanos para intentar modificar a norma que impide esa simultaneidade actualmente

E, sendo, ás 10,40, e non habendo máis temas a tratar remata a sesión de todo o que, como Secretario, dou fe

José Miguel Andrade Cernadas
Secretario

Juan M. Monterroso Montero
Decano

ACTA DA COMISIÓN EXTRAORDINARIA DO SISTEMA DE GARANTÍA
INTERNA DE CALIDADE DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA

CELEBRADA O DÍA 18 DE XANEIRO ÁS 12.30 HORAS EN CONVOCATORIA ÚNICA, NA SALA DE PROFESORES DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA

Orde do día:

Punto único: Informe sobre a memoria de calidade do centro

Asistentes: Juan M. Monterroso Montero (Decano), José M. Andrade Cernadas (Secretario) Profesores: Francisco Durán Villa, Domingo González López, Mar Llinares García, Begoña Fernández Rodríguez, Pedro López Barja de Quiroga

Desculpan: Enrique Fernández Castiñeiras

Punto único: Informe sobre a memoria de calidade do centro

O Decano expón, brevemente, en qué consiste o informe de calidade e sinala algúns dos indicadores máis salientables do mesmo.

Este informe ten que ser aprobado pola Xunta de Facultade na súa reunión a celebrar este mesmo día 18 de Xaneiro.

E, sendo ás 12.45, e non habendo máis temas a tratar, remata a sesión de todo o que, como Secretario, dou fe

JUAN M. MONTERROSO MONTERO
CERNADAS

Decano

JOSÉ M. ANDRADE

Secretario

ACTA DA COMISIÓN DO SISTEMA DE GARANTÍA DE CALIDADE DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA CELEBRADA O 3 DE XUÑO DE 2016 ÁS 12,30 EN SEGUNDA CONVOCATORIA, NA SALA DE PROFESORES DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA.

Orde do día:

1. Aprobación, se procede, da acta anterior.
2. Informe do Sr. Decano
3. Proposta e aprobación, se procede, das liñas temáticas de TFG para o curso 2016/17

4. Proposta e aprobación, se procede, dunha solicitude de defensa de TFG por medios telemáticos
5. Informe sobre a constitución dos tribunais de TFG
6. Asuntos urxentes e de trámite
7. Rogos e preguntas

Asistentes: Juan M. Monterroso Montero (Decano), José M. Andrade Cernadas (Secretario). Profesores: Francisco Durán Villa, Ramón Blanco Chao, Camilo Fernández Cortizo

Desculpan: Enrique Fernández Castiñeiras, Lourenzo Fernández Prieto,

1.- Aprobación se procede, da acta anterior

Aprónbase, por asentimento, as actas das reunións celebradas os pasados 23 de Novembro de 2015 e 18 de Xaneiro de 2016.

2.- Informe do Sr. Decano

Preséntase a Guía do Estudante da Facultade. O Decano salienta que foi un traballo desenvolvido principalmente por Raquel Valledor e que vai ser colgado na web do centro.

De cara ao vindeiro curso, a festividade do Patrón da Facultade pasa para o Venres 28 de Abril.

O Comité Externo está casi perfilado xa que a maior parte dos convidados a formar parte del xa responderon afirmativamente. Está previsto que poida reunirse cara uutubro ou novembro deste ano.

3.- Proposta e aprobación, se procede, das liñas temáticas de TFG para o curso 2016/17

Os Departamentos fixeron chegar as liñas temáticas de TFG para o curso 16/17 que son as seguintes. Son aprobadas por asentimento.

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA

Departamento de: Historia I
Liña temática: Historia da Arqueoloxía

Breve descritor:

- Trátase de realizar estudos de sínteses e historiográficos críticos sobre investigadores do pasado arqueolóxico, actividades arqueolóxicas, xacementos, culturas, períodos o rexións arqueolóxicas.

Profesores:

M. Pilar Prieto Martínez

José Carlos Sánchez Pardo

Mercedes Torres Carro

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

Ter cursado as materias de Arqueoloxía I e II, Prehistoria, Historia Antiga, Medieval e Moderna

Departamento de: Historia I

Liña temática: **Arqueoloxía**

Breve descritor: -Técnicas de investigación básica e aplicada: prospección, escavación, arqueometría, conservación, revalorización e musealización do Patrimonio arqueolóxico e cultura material de calquera época prehistórica ou histórica (da prehistoria, do mundo antigo, medieval e época moderna a –historical archaeology).

Profesores:

M. Pilar Prieto Martínez

José Carlos Sánchez Pardo

Mercedes Torres Carro

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

Ter cursado as materias de Arqueoloxía I e II, Prehistoria, Historia Antiga, Medieval e Moderna

Departamento de: Historia I

Liña temática: **Cultura escrita**

Breve descritor:

- Escritura e sociedade
- Historia da escritura
- Patrimonio bibliográfico
- Patrimonio documental
- Historia do libro
- Historia das bibliotecas
- Diplomática
- Historia da lectura

Profesores:

Ana Suárez González

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

- Ter cursado as materias “Introdución ao estudo da cultura escrita”
- Cursar durante o desenvolvemento do TFG a materia “Patrimonio Histórico e usos sociais da Historia”

Departamento de: Historia I

Liña temática: **Prehistoria do Noroeste Ibérico**

Breve descritor:

- Evolución dos grupos humanos entre o paleolítico e a Idade de Ferro
- Arte rupestre
- Arqueoloxía dos materiais
- Etnoarqueoloxía e Arqueoloxía experimental
- Arqueobotánica

Profesores:

Ramón Fábregas Valcarce

M^a del Mar Llinares García

Mª Pilar Prieto Martínez

Josefa Rey Castiñeiras

Antón Abel Rodríguez Casal

María Martín Seijo

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática: Ter cursado as materias de “Prehistoria I” e “Prehistoria II” cando menos

Departamento de: Historia I

Liña temática: **Historia antiga do Próximo Oriente**

Breve descritor:

- Aspectos relacionados coas antigas culturas do Próximo Oriente (Sumeria, Asiria, Exipto, Imperio Hitita, Persia): sociedade, economía, relixión ou evolución política

Profesores:

Ana Mª Suárez Piñeiro

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

- Ter cursado as materias optativas de Historia antiga. Coñecemento suficiente dunha lingua moderna, preferentemente inglés ou francés

Departamento de: Historia I

Liña temática: **Historia da Grecia Antiga**

Breve descritor:

- Aspectos históricos relacionados coa historia de Grecia: sociedade, institucións, mentalidade, economía, relixión ou evolución política.
- Análise de fontes antigas, tanto literarias como epigráficas ou arqueolóxicas, dende o punto de vista do historiador.

Profesores:

Xosé Anxo Fernández Canosa

Marco García Quintela

Francisco Javier González García

Pedro López Barja de Quiroga.

Ana Suárez Piñeiro

Manuel Villanueva Acuña

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

-Ter cursadas as materias optativas de Historia antiga. Coñecemento suficiente dunha lingua moderna, preferentemente inglés ou francés.

Departamento de: Historia I

Liña temática: **Historia da Roma antiga (VIII a.C. – V d.C.)**

Breve descritor:

- Aspectos históricos relacionados coa historia de Roma ou ben a historia das súas provincias: sociedade, institucións, mentalidade, economía, relixión, ou evolución política.
- Análise de fontes antigas, tanto literarias como epigráficas ou arqueolóxicas, dende o punto de vista do historiador.

Profesores:

José Ángel Fernández Canosa

Marco García Quintela

Francisco Javier González García

Pedro López Barja de Quiroga.

Ana Suárez Piñeiro

Manuel Villanueva Acuña

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

-Ter cursadas as materias optativas de Historia antiga. Coñecemento suficiente dunha lingua moderna, preferentemente inglés ou francés.

Departamento de: Historia I

Liña temática: **Historia dos Pobos Prerrománs de Europa Antiga**

Breve descritor:

- Aspectos históricos relacionados coa historia dos Pobos Prerrománs da Europa Antiga (con especial referencia á Península Ibérica): sociedade, institucións, mentalidade, economía, relixión ou evolución política.
- Análise de fontes antigas, tanto literarias como epigráficas ou arqueolóxicas, dende o punto de vista do historiador.

Profesores:

Marco García Quintela; Francisco Javier González García; Pedro López Barja de Quiroga.
Ana Suárez Piñeiro;
Manuel Villanueva Acuña

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

-Ter cursadas as materias optativas de Historia antiga. Coñecemento suficiente dunha lingua moderna, preferentemente inglés ou francés.

Departamento de: Historia I

Liña temática: **Teoría e Práctica en Arqueoloxía Prehistórica e Protohistórica**

Breve descritor:

Atender ós seguintes aspectos relacionados, prestando especial atención ó ámbito galego:

- Modelos aplicados ó estudo das sociedades prehistóricas e protohistóricas
- Técnicas de investigación básica e aplicada á Prehistoria
- Técnicas de Laboratorio: arqueobotánica

Profesores:

Ramón Fábregas Valcarce

María Martín Seijo

M^a del Mar Llinares García

Antón A. Rodríguez Casal

Mª Pilar Prieto Martínez

Josefa Rey Castiñeiras

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

- Cursar o ter cursadas as materias optativas de Prehistoria. Coñecemento suficiente dunha lingua moderna, preferentemente inglés e/ou francés.

Departamento de: Historia Medieval e Moderna

Línea temática: **Poboación e Economía na Idade Moderna**

Breve descriptor:

Liña temática orientada ó coñecemento dos resultados máis salientables acadados nos últimos anos pola investigación europea nos diferentes campos da Demografía Histórica e da Historia Social das Poboacións da Época Moderna en materias tan dispares como a familia, as migracións, a mortalidade ou a fecundidade, o envellecemento e o cambio social.

Asimesmo, inclúese a análise de diversos temas da economía do Antigo Réxime, como a evolución das paisaxes e sistemas agrarios nos séculos XVI-XVIII. As formas da propiedade da terra e as características das unidades de explotación. Protoindustrialización, industria rural e industria urbana. Actividades mercantis, crédito e banca. Principais correntes de pensamento económico da Época Moderna.

Profesores:

Isidro Dubert García

Camilo Fernández Cortizo

Domingo González Lopo

Hortensio Sobrado Correa

Pegerto Saavedra Fernández

Maria del Carmen Saavedra Vázquez

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.
Recomendase cursar a materia optativa <i>Economía e Sociedade na Época Moderna</i>

Departamento de: Historia Medieval e Moderna
Línea temática: Sociedade e Política na Idade Moderna
Breve descriptor: <p>Liña temática orientada ó coñecemento das características principais da sociedade do Antigo Réxime, tanto no que se refire a súa estrutura como a súa dinámica interna. O que inclúe, entre outros aspectos, o desenvolvemento de cuestións básicas e primordiais, como a estrutura do sistema de estratificación social, os seus indicadores, os grupos que o conforman, a súa xerarquía e articulación mutua, as estratexias de mobilidade, etc.</p> <p>Asimesmo, inclúense nesta liña temática traballos que se centren no coñecemento dos mecanismos de funcionamento político do Antigo Réxime, dedicando unha especial atención aos ámbitos de actuación característicos deste: o despregue administrativo, a organización da xustiza, o desenvolvemento da facenda e a regulación da actividade militar. Partindo destes presupostos, analizarase a evolución política dos principais países europeos e as resistencias e a conflitividade derivadas da posta en marcha das medidas gobernamentais. Sen esquecer a política exterior, os seus instrumentos, condicionantes e evolución.</p>
Profesores: Isdro Dubert García Camilo Fernández Cortizo Roberto López López Vítor Manuel Migués Rodríguez Ofelia Rey Castelao Hortensio Sobrado Correa

Pegerto Saavedra Fernández Maria del Carmen Saavedra Vázquez
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática. Recomendase cursar algunha das materia optativas: <i>Economía e Sociedade na Época Moderna</i> e <i>Cultura e poder na Idade Moderna</i> .

Departamento de: Historia Medieval e Moderna
Línea temática: Cultura e Mentalidades na Idade Moderna
Breve descriptor: Línea temática orientada ó coñecemento das fontes documentais, dos métodos e dos resultados, problemas, e tendencias historiográficas da cultura e das mentalidades na Época Moderna. Ó estudo e comprensión dos fundamentos culturais e ideolóxicos dos comportamentos individuais e colectivos. A difusión cultural e os seus instrumentos: libro, prensa periódica, teatro, viaxes, etc.. A alfabetización, a educación e o ensino nos seus diferentes niveis. A cultura popular e as súas manifestacións. Creencias e prácticas relixiosas. Os sistemas de censura e de control. As ciencias e as técnicas. A diversidade cultural por cuestións de xénero, lingua, relixión. Evolución e movementos culturais, resistencias e avances durante a Idade Moderna
Profesores: Domingo González Lopo Roberto López López Ofelia Rey Castelao
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática. Recomendase cursar a materia optativa <i>Cultura e poder na Idade Moderna</i> .

Departamento de: Historia Medieval e Moderna
Línea temática: Historia Medieval
Breve descriptor: Dimensión social, política, económica e cultural das sociedades do occidente medieval.
Profesores: Ermelindo Portela Silva María del Carmen Pallares Méndez Fernando López Alsina Santiago Jiménez Gómez Mari Luz Ríos Rodríguez José Miguel Andrade Cernadas Israel Sanmartín Barros David Chao Castro Mercedes López-Mayán Navarrete
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática. Recomendase cursar as materias optativas da área de Historia Medieval.

Departamento de: Historia Medieval e Moderna
Línea temática: Historiografía
Breve descriptor: A evolución das diferentes concepcións da Historia, como unha posible fórmula do coñecemento ao longo do tempo e a súa concreción no labor dos diferentes autores e tendencias nos estudos e investigacións de carácter histórico. En síntese, a Historia da Historia.

Profesores: Santiago Jiménez Gómez Israel Sanmartín Barros
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática. Recomendase cursar a materia <i>Historiografía</i>

Departamento de: HISTORIA CONTEMPORÁNEA E DE AMÉRICA
Liña temática: Historia Contemporánea e de América
Breve descriptor: Historia das sociedades rurais contemporáneas; Historia política e das ideoloxías contemporáneas Historia de América: precolonial e colonial Historia e xénero no mundo contemporáneo Historia do mundo laboral na época contemporánea Nacionalización e cidadanía no mundo contemporáneo Historia Social e Cultural contemporánea Ditaduras do século XX, Transicións e Políticas da Memoria Historiografía Moderna e Contemporánea Historia de Africa e Asia Historia Ambiental Historia Económica Historia das migracións
Profesores/as: Aurora Artiaga Rego, Xesús Balboa López, Margarita Barral Martínez, M ^a Jesús Baz Vicente, Miguel Cabo Villaverde, Pilar Cagiao Vila; Lourenzo Fernández Prieto, Emilio Grandío Seoane, Daniel Lanero Táboas, Antonio Míguez Macho; Luisa Muñoz Abeledo, M ^a Luisa Pazos Pazos, Eduardo Rey Tristán, Eduardo Rico Boquete; Ramón Villares Paz; Alba Díaz Geda.
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática. A preparación do estado da cuestión coa bibliografía máis actualizada require dunha mínima capacidade de lectura comprensiva en inglés; O inicio no traballo e crítica de fontes (documentais, hemerográficas, orais,...) poder esixir segundo os casos unha fase de identificación e procura de fontes á que o alumno/a ten que estar disposto. O alumnado comprométese á programación do traballo co titor/a e un seguimento mensual do mesmo

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA DA ARTE

Departamento de: HISTORIA DA ARTE
Línea temática: ESTUDIOS SOBRE ARQUITECTURA Y URBANISMO
Breve descriptor: Comprende todos aquellos trabajos que guarden relación con las obras arquitectónicas, y con el desarrollo y configuración urbana, con independencia del período estilístico o cronológico en el que se integren
Profesores: María Dolores Barral Rivadulla; Marta Cendón Fernández; David Chao Castro; Fátima Díez Platas; Begoña Fernández Rodríguez; María del Carmen Folgar de la Calle; María Dolores Fraga Sampedro; José Manuel García Iglesias; Antonio Garrido Moreno; Mercedes López-Mayán Navarrete; Juan M Monterroso Montero; Iván Moure Pazos; Fernando Pérez Rodríguez; Andrés A Rosende Valdés; María del Rocío Sánchez Ameijeiras; Jesús A. Sánchez García; Angel Sicart Giménez; Julio Vázquez Castro; Alfredo Vigo Trasancos
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática. Haber cursado las materias optativas del Grado de Historia del Arte relacionadas con esta línea temática

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA DA ARTE

Departamento de: HISTORIA DA ARTE
Línea temática: ESTÉTICA Y TEORÍA DE LAS ARTES
<p>Breve descriptor:</p> <p>Comprende todos aquellos temas que guarden relación con las corrientes estéticas y los diferentes planteamientos teóricos de la disciplina de Historia del Arte</p>
<p>Profesores:</p> <p>Fátima Díez Platas; Federico López Silvestre; Pedro de Llano Neira; Juan M Monterroso Montero, Miguel Anxo Rodríguez González; María del Rocío Sánchez Ameijeiras; Jesús Ángel Sánchez García;</p>
<p>Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.</p> <p>Haber cursado o estar cursando las materias optativas del Grado de Historia del Arte relacionadas con esta línea temática</p>

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA DA ARTE

Departamento de: HISTORIA DEL ARTE
Línea temática: ESTUDIOS SOBRE MÚSICA E CULTURA
<p>Breve descriptor:</p> <p>Comprende todos aquellos temas que guarden relación las diferentes expresiones de los discursos musicales, y sus diferentes evoluciones</p>
<p>Profesores:</p> <p>Javier Garbayo Montanes; Carlos Villanueva Abelairas; Monteserrat Capelán Fernández</p>

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.
Haber cursado las materias optativas del Grado de Historia del Arte relacionadas con esta línea temática

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA DA ARTE

Departamento de: HISTORIA DA ARTE
Línea temática: ESTUDIOS SOBRE ARTES PLÁSTICAS
Breve descriptor: Comprende todos aquellos trabajos que guarden relación con pintura, escultura, y otras disciplinas artísticas, con independencia del período estilístico o cronológico en el que se integren.
Profesores: María Dolores Barral Rivadulla; Marta Cendón Fernández; David Chao Castro; Fátima Díez Platas; Enrique Fernández Castiñeiras; Begoña Fernández Rodríguez; María del Carmen Folgar de la Calle; María Dolores Fraga Sampedro; José Manuel García Iglesias; Antonio Garrido Moreno; José Manuel López Vázquez, Mercedes López-Mayán Navarrete; Pedro de Llano Neira; Juan M Monterroso Montero; Iván Moure Pazos; Fernando Pérez Rodríguez; Andrés A Rosende Valdés; María del Rocío Sánchez Ameijeiras; Angel Sicart Giménez; Julio Vázquez Castro; Alfredo Vigo Trasancos

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.

Haber cursado las materias optativas del Grado de Historia del Arte relacionadas con esta línea temática

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA DA ARTE

Departamento de: HISTORIA DEL ARTE

Línea temática: ESTUDIOS SOBRE ICONOGRAFÍA

Breve descriptor:

Comprende todos aquellos temas que guarden relación con el origen y la creación de imágenes, así como de sus diferentes significados, con independencia del período cronológico o estilístico en el que se inscriben

Profesores:

María Dolores Barral Rivadulla; Marta Cendón Fernández; David Chao Castro; Fátima Díez Platas; Enrique Fernández Castiñeiras; Begoña Fernández Rodríguez; María Dolores Fraga Sampedro; José Manuel García Iglesias; José Manuel López Vazquez; Mercedes López-Mayán Navarrete; Juan M Monterroso Montero; Andrés A Rosende Valdés; María del Rocío Sánchez Ameijeiras; Julio Vázquez Castro; Fco. Javier González García; Israel Sanmartín Barros

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.

Haber cursado las materias optativas del Grado de Historia del Arte relacionadas con esta línea temática

--

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA DA ARTE

Departamento de: HISTORIA DEL ARTE
Línea temática: PATRIMONIO CULTURAL
Breve descriptor: Comprende todos aquellos temas que guarden relación con el campo del Patrimonio, tanto desde el punto del desarrollo teórico, como de los diferentes análisis de los sistemas de tutela, conservación y gestión de los distintos bienes culturales
Profesores: María Dolores Barral Rivadulla; Marta Cendón Fernández; David Chao Castro; Begoña Fernández Rodríguez; María Dolores Fraga Sampedro; Mercedes López-Mayán Navarrete; Juan M Monterroso Montero; Jesús Angel Sánchez García; Julio Vázquez Castro; Alfredo Vigo Trasancos.
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática. Haber cursado las materias optativas del Grado de Historia del Arte relacionadas con esta línea temática

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA DA ARTE

Departamento de: HISTORIA DEL ARTE
Línea temática: CINE Y SOCIEDAD CONTEMPORÁNEA; ARTE, HISTORIA,

CULTURA
Breve descriptor: Comprende todos aqueles temas que guarden relación as diferentes expresións de los lenguajes cinematográficos y sus diferentes evoluciónes por el paso del tiempo
Profesores: Xosé Nogueira Otero
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática. Haber cursado las materias optativas del Grado de Historia del Arte relacionadas con esta liña temática

**LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN
HISTORIA DA ARTE**

Departamento de: HISTORIA DEL ARTE
Línea temática: MOVIMIENTOS ARTÍSTICOS CONTEMPORÁNEOS
Breve descriptor: Comprende todos aquellos temas que guarden relación con las manifestaciones artísticas relacionadas que se producen como consecuencia de las transformaciones de la sociedad desde finales del siglo XVIII hasta la actualidad
Profesores:

<p>Enrique Fernández Castiñeiras; José Manuel García Iglesias; Antonio Garrido Moreno; Federico López Silvestre; Pedro de Llano Neira; José Manuel López Vázquez; Juan M Monterroso Montero; Iván Moure Pazos; Xosé Nogueira Otero; Miguel Anxo Rodríguez González; María del Rocío Sánchez Ameijeiras;</p>
<p>Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.</p> <p>Haber cursado las materias optativas del Grado de Historia del Arte relacionadas con esta liña temática</p>

ÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN HISTORIA DA ARTE

Departamento de: Literatura española, Teoría da literatura e Lingüística xeral
Liña temática: Literatura e Arte. Literatura comparada
Breve descriptor: <ul style="list-style-type: none">
• Estudos propios da Literatura comparada
• Interartes (literatura e artes visuais, literatura e música, literatura e cinema...)
• Intermedialidade (literatura e cine, televisión, banda deseñada ou novos medios...)
• Lectura crítica de textos literarios
• Literatura mundial
• Semiótica
• Análise cultural (teoría e crítica culturais, socioloxía do campo cultural, historia cultural, <i>cultural studies</i>)

Profesores:

César Domínguez Prieto

Antonio J. Gil González

Santiago Gutiérrez García

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN XEOGRAFÍA E ORDENACIÓN DO TERRITORIO

Departamento de Xeografía . Departamento de Edafoloxía e Química Agrícola

Línea temática: **Bioxeografía, Espazos naturais, Climatoloxía aplicada, Cambio climático e Paleoambiente**

Breve descriptor:

Estudos bioxeográficos relacionados cos aspectos ecolóxicos, biocenóticos e corolóxicos: relacións dos seres vivos co medio e influencia dos factores abióticos e bióticos na súa distribución, expansión e regresión (paleobioxeografía).

Análise do patrimonio natural do territorio. Espazos naturais protexidos: análise da biodiversidade, medidas de conservación e rexeneración, actividades e equipamentos de uso público, educación e interpretación ambiental, redes de senderos para a xestión, a sensibilización e o ocio, cartografía cara a planificación e a divulgación.

Bioclimatoloxía e biometeoroloxía. Meteoropatías. Climas urbanos. Agroclimatoloxía. Potencial climático-turístico. Riscos climáticos. Recursos climáticos. Tempo, clima e contaminación atmosférica. Cambios e tendencias climáticas. Microclimas e topoclimas. Cartografía climática. Diagnósticos climáticos. Análise da aptitude climática do territorio.

Estudos dos cambios ambientais durante o Cuaternario. Evidencias das presenzas dos cambios. Pautas do cambio ambiental: evidencias do cambio a longo prazo. Cambios climáticos globais durante o último período frío. Causas dos cambios climáticos a longo prazo. Causas e pautas dos cambios climáticos a curto prazo. Transicións climáticas durante o Holoceno. Consecuencias dos cambios climáticos.

Profesores:

Alberto Martí Ezpeleta

Eduardo García-Rodeja Gayoso

Augusto Pérez Alberti

Teresa Taboada Rodríguez

Marcos Valcárcel Díaz

Francisco Xabier, Pontevedra Pombal

Manuel Costas Casáis

Luis, Rodríguez Lado

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.

Departamento de Xeografía

Línea temática: **Dinámicas xeodemográficas**

Breve descriptor:

O estudo xeográfico da poboación: definición, contidos e evolución. Emprego das diferentes fontes estatísticas. A distribución espacial da poboación. O movemento natural. As formas de mobilidade espacial. Os movementos migratorios e a súa tipoloxía. A estrutura demográfica. A poboación e a actividade económica.

Profesores:

José Antonio Aldrey Vázquez

Francisco R. Durán Villa

Carlos Ferrás Sexto

Julio Hernández Borge

Rubén Camilo Lois González

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.

Departamento de Xeografía
Línea temática: Espazo Rural e Desenvolvemento Local
<p>Breve descriptor:</p> <p>Estudos das sociedades humanas que neles viven e organizan o seu territorio. Despoboamento e desertización do rural. Avellentamento e servizos para a dependencia. Revitalización demográfica do rural. A muller rural.</p> <p>Actividades económicas (agrarias e non agrarias) en áreas rurais. Sistemas agrarios no mundo. Multifuncionalidade e postprodutivismo. Redes agroalimentarias alternativas, circuitos curtos, produtos de calidade, comercio xusto. A problemática do mantemento dos servizos no rural. As segundas residencias. Turismo rural e agroturismo.</p> <p>Impacto paisaxístico das actividades económicas. Paisaxes rurais e patrimonio cultural. Cambios de usos e cobertura do solo no rural. Conflitos e percepcións do rural.</p> <p>Ordenación e planificación rurais. Potencialidades de desenvolvemento sustentable do espazo rural a escala local. Gobernanza do rural e mantemento dos pequenos concellos.</p>
<p>Profesores:</p> <p>José Antonio Aldrey Vázquez</p> <p>Carlos Ferrás Sexto</p> <p>Rubén Camilo Lois González</p> <p>José Manuel López Andión</p> <p>María José Piñeira Mantiñán</p> <p>Montserrat Villarino Pérez</p> <p>Xosé Manuel Santos Solla</p> <p>Valerià Paül Carril</p>
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.

**LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN
XEOGRAFÍA E ORDENACIÓN DO TERRITORIO**

Departamento de Xeografía

<p>Línea temática: Ordenación e desenvolvemento territorial e ambiental</p>
<p>Breve descriptor:</p> <p>Caracterización e análise dos elementos e factores que inciden no territorio. Estudos dos elementos e variables xeográficas de repercusión na ordenación e desenvolvemento territorial (análise, diagnose e proposicións). A integración de coñecementos na planificación territorial. A OT como exercicio de planificación. Estudos dos tipos de planificación. Fases da planificación. Definicións de modelos territoriais, etc.</p> <p>Organización dun plan-instrumento de OT: técnica-xestión política. Análise dos instrumentos de ámbito estatal. Análise e estudo dos instrumentos de ámbito rexional (Análise das Directrices de OT existentes en España: documentación que conteñen, metodoloxías, formulacións...); ou de instrumentos de ámbito subrexional (Análise dos existentes nas diferentes CCAA). Instrumentos sectoriais de incidencia territorial (Análise dos existentes nas diferentes CCAA). Instrumentos de OT considerados na lexislación galega: avaliación dos existentes e propostas de posibles novos plans. Planeamento urbanístico: elaboración de contidos e definición dos Plans Xerais e outros instrumentos de planificación derivada.</p> <p>Nesta liña temática tamén terán cabida estudos relacionados coa paisaxe: elementos e factores que interveñen na súa xénese. Funcionamento e dinámica da paisaxe. A paisaxe como manifestación cultural e natural e como percepción do territorio. Caracterización, clasificación e descrición das unidades de paisaxe. Tipos de paisaxes en Galicia. Lexislación sobre Paisaxe: da Convención Europea da Paisaxe á Lei da Paisaxe de Galicia. O papel da paisaxe na Ordenación do territorio. Paisaxe Cultural e Patrimonio. Paisaxe Natural e Medio. Percepción da paisaxe e participación pública. Os problemas de conservación da paisaxe. O impacto das transformacións recentes na paisaxe.</p> <p>Marco lexislativo territorial e medioambiental e as súas implicacións para o caso galego, estatal e comunitario. Planificación e xestión de espazos naturais protexidos. Participación pública e planificación.</p>
<p>Profesores:</p> <p>José Antonio Aldrey Vázquez</p> <p>Valerià Paül Carril</p>

<p>Carlos Ferrás Sexto .</p> <p>Rubén Camilo Lois</p> <p>González Miguel Pazos</p> <p>Otón</p> <p>Augusto Pérez</p> <p>Alberti Marí</p> <p>José Piñeira</p> <p>Mantiñán Xose</p>
<p>Manuel Santos</p>

Solla

Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta liña temática.

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS FIN DE GRAO EN XEOGRAFÍA E ORDENACIÓN DO TERRITORIO

Departamento de Xeografía
Línea temática: Proceso de urbanización e dinámicas urbanas
Breve descriptor: Estudos relacionados cos ciclos do proceso de urbanización e os modelos de Desenvolvemento Urbano. Metodoloxías para o estudo da cidade. Análise do plano e da morfoloxía urbana. As teorías sociolóxicas e os conflitos sociais na cidade. Estrutura urbana e Mobilidade. Funcións e Economía Urbana. O sistema urbano: compoñentes e procesos. A competitividade urbana e a internacionalización das cidades. As áreas metropolitanas e as rexións urbanas. As políticas urbanas: urbanismo, planificación estratéxica e mercadotecnia operativa. Estudo de casos: cidades de excelencia. Cidade, sustentabilidade e calidade de vida. A Xeografía Urbana de Galicia. O futuro das cidades: os novos modelos urbanos.
Profesores: José Antonio Aldrey Vázquez Carlos Ferrás Sexto Rubén Camilo Lois González Miguel Pazos Otón María José Piñeira Mantiñán Xosé Manuel Santos Solla
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.

LÍNEAS TEMÁTICAS PARA OS TRABALLOS
FIN DE GRAO EN XEOGRAFÍA E
ORDENACIÓN DO TERRITORIO

Departamento de Xeografía
Línea temática: Xeografía Económica, social y cultural
<p>Breve descriptor:</p> <p>Estudos que poñan en relación o espazo xeográfico e o espazo económico. Estrutura e funcionamento do sistema económico: a súa lóxica espacial, singularidades e fases. O circuíto económico. A estrutura do sistema produtivo: sectores e factores de produción. As discontinuidades económicas espaciais: a organización rexional no tempo e no espazo. Formación, organización, estrutura e funcionamento da economía en perspectiva global.</p> <p>Estudos da construción, funcionamento e organización do territorio en función das variables sociais e culturais. Aplicación dos conceptos básicos da xeografía social e cultural. Coñecemento e aplicación das fontes para as análises cuantitativa e cualitativa. Manexo dos indicadores sociais que permitan analizar o uso diferencial do espazo. Os grupos sociais: formación, comportamento e uso diferencial do territorio. Diferenciación e recoñecemento de áreas culturais.</p>
<p>Profesores:</p> <p>José Antonio Aldrey Vázquez</p> <p>Carlos Ferrás Sexto</p> <p>Rubén Camilo Lois González</p> <p>Miguel Pazos Otón</p> <p>Montserrat Villarino Pérez</p> <p>Valerià Paül Carril</p> <p>Xosé Manuel Santos Solla</p>
Recomendacións necesarias para realizar o TFG nesta línea temática.

4.- Proposta e aprobación, se procede, dunha solicitude de defensa de TFG por medios telemáticos

O estudante do Grao de Xeografía JFS, presenta solicitude para poder defender o seu TFG por medios telemáticos por estar traballando no Reino Unido. O seu titor mailo resto do tribunal está de acordo e se solicita a aprobación da Comisión. O Decano pide que se faga constar que ten que ser ca condición de que sexa probada

a boa calidade da conexión e da cobertura previamente. Apróbase por asentimento.

5.- Informe sobre a constitución dos tribunais de TFG

O cambio no modelo dos tribunais de TFG afectou a unha serie de persoas que tiñan adquiridos compromisos previamente a este cambio. O Decano desexa lembrar que no caso da solicitude de permisos será quen sustitúa ao profesor solicitante o encargado de formar parte do tribunal e non o suplente dese tribunal. Tódolos asistentes mostran a súa conformidade con esta formalidade.

6.- Asuntos urxentes e de trámite

Non hai

7.- Rogos e preguntas

Non hai

E, sendo ás 12,50, e non habendo máis temas a tratar, remata a sesión de todo o que, como Secretario, dou fe

JUAN M. MONTERROSO MONTERO
CERNADAS
Decano

JOSÉ M. ANDRADE
Secretario

ACTA DA COMISIÓN DO SISTEMA DE GARANTÍA DE CALIDADE DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA CELEBRADA O 18 DE XULLO DE 2016 ÁS 12,00 EN SEGUNDA CONVOCATORIA, NA SALA DE PROFESORES DA FACULTADE DE XEOGRAFÍA E HISTORIA.

Orde do día:

1. Aprobación, se procede, da acta anterior.
2. Informe do Sr. Decano
3. Proposta e aprobación, se procede, da modificación do calendario de asignación de TFG
4. Proposta e aprobación, se procede, do cambio de data do tribunal nº 6 dos TFG de Historia da Arte
5. Proposta e aprobación, se procede, da modificación de tribunal nº 2 do Grao de Xeografía
6. Proposta e aprobación, se procede, da solicitude de exención nos tribunais de TFG 2016/17 do Profesor Daniel Lanero
7. Asuntos urxentes e de trámite
8. Rogos e preguntas

Asistentes: Juan M. Monterroso Montero (Decano), José M. Andrade Cernadas (Secretario).
Profesores: Francisco Durán Villa, Ramón Blanco Chao, Camilo Fernández Cortizo, Begoña Fernández Rodríguez, Ermelindo Portela Silva

Desculpan: Enrique Fernández Castiñeiras

1.- Aprobación se procede, da acta anterior

Apróbase, por asentimento, a acta da reunión celebrada o 3 de Xuño de 2016

2.- Informe do Sr. Decano

A Xoves 14 de Xullo matriculáronse 60 estudantes no Grao de Historia, 41 no de Historia da Arte e 11 no de Xeografía.

Tense recibido o informe de seguimento do Máster en Patrimonio coa cualificación de conforme.

A previsión do calendario para a elaboración dos informes de acreditación é Novembro.

3.- Proposta e aprobación, se procede, da modificación do calendario de asignación de TFG

Proponse adiar a data de asignación definitiva para os estudantes que non presentaron o TFG no curso 2015/2016, para o 19 de Setembro de 2016. Apróbase por asentimento

4.- Proposta e aprobación, se procede, do cambio de data do tribunal nº 6 dos TFG de Historia da Arte

Os integrantes do tribunal nº 6 dos TFG de Historia da Arte, co visto e prace dos estudantes convocados á segunda oportunidade, solicitan modificar a data de defensa fixada para o día 29 de Xullo para o día 26 de Xullo. A razón para solicitar dito cambio é “determinados problemas personales por parte de uno de los alumnos que concurren” tal e como pode verse no escrito presentado no decanato (anexo 1)

Intervenían varios integrantes da comisión para facer ver que esta adiantamento suporía situar a celebración deste tribunal fora do calendario de defensa dos TFG ademais de crear un precedente que consideran perigoso. Hai quen fai constar, igualmente, que o procedemento non parece moi axeitado xa que en vez de ser o alumno afectado quen solicite o cambio é o propio tribunal que fai a petición.

Por todo elo e, por asentimento, decídese rexeitar a solicitude. Suxírese, como posible solución, que se cambie a data de defensa do TFG do alumno afectado dentro do calendario establecido.

5.- Proposta e aprobación, se procede, da modificación de tribunal nº 2 do Grao de Xeografía

Desde Febreiro de 2016, o profesor Carlos Ferrás ten o visto e prace do Consello de Departamento de Xeografía para realizar unha estada na Universidade de California, Berkeley. Por esta razón, e de acordo ca norma en vigor, ten que ser substituído no tribunal nº2 dos TFG de Xeografía polo profesor Francisco Durán Villa quen figura como encargado das súas obrigas docentes na súa solicitude de permiso.

Apróbase por asentimento.

6.- Proposta e aprobación, se procede, da solicitude de exención nos tribunais de TFG 2016/17 do Profesor Daniel Lanero

Amparado por un acordo do extinto Departamento de Historia Contemporánea e de América (do pasado 14 de Xuño de 2016), solicita o profesor Dabiel Lanero quedar exento dos tribunais de TFG do curso 2016/2017 xa que nos meses de Xuño e Xullo de 2017, vai facer unha estada no estranxeiro.

Apróbase por asentimento.

7.- Asuntos urxentes e de trámite

Non hai

8.- Rogos e preguntas

Non hai

Sendo as 12,30 e non habendo máis temas a tratar, remata a sesión de todo o que, como Secretario dou fe

JUAN M. MONTEROSO MONTERO
Decano

JOSÉ M. ANDRADE CERNADAS
Secretario